

ДОКЛАД НА КРАСИМИР ПРЕМЯНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СТДБ
ПРЕД ВЪРХОВНИЯ КОМИТЕТ НА СТДБ
ЗА ДЕЙНОСТТА НА СТДБ ПРЕЗ 2014 Г.

Уважаеми членове на Върховния комитет,

Искам да ви информирам, че в отчета, който ви беше раздаден, се съдържа информация за изпълнението на План-програмата на Съюза за 2014 г., поради което ще ми позволите да спестя време и да не повтарям написаното. Опитът от последните години и анализът на състоянието на Съюза показват, че в специфичните условия на второто десетилетие на XXI век той е изправен пред две основни дилеми, които изискват съответните промени, за да може да се съхрани, повиши активността си и отговаря на реалните потребности на своите членове.

Първата от тези дилеми е организационно-финансова, за която вече споменах. Сегашната управленска структура на Съюза се гради на една типична конфедеративна организация на работа, свързана с висока степен на финансова и организационна самостоятелност на местните дружества. Тя има своите положителни страни, защото дава автономия и възможност за самоинициатива и активност на местните организации. Но има и своите негативни следствия, тъй като затруднява функционирането на СТДБ като цялостна структура, движението на информацията между различните му равнища и най-вече рязко затруднява финансирането на основни негови дейности, особено на централно равнище. За съжаление, СТДБ не разполага с наследство от недвижима собственост, както ВМРО, даваща му много по-големи възможности. Очевидно е, че се нуждаем от съществени промени по линия на финансовите и организационни отношения между централната и местни структури на СТДБ. Решаването на тази първа дилема в много отношения е свързана с втора.

Втората основна дилема се отнася до съдържанието на нашата дейност. Досега това съдържание е обърнато доминиращо към миналото. **Дейността, която развиваме е насочена в две основни посоки.**

Първата има културно-исторически характер. Това е запазването на паметта за станалото с тракийските българи, честването на годишните, бележещи тяхната история, събиране на нови факти за тази история, предаване на информация за нея на новите поколения и на обществото като цяло, опазване, ремонт, реставрация на паметниците, свързани с тази история у нас и на територията на други държави – Турция, Гърция, Италия, Украйна. Това е изключително важна дейност и ние трябва да продължим с нея като използваме за тази цел и новите дигитални технологии, като при осигуряването на съответните средства се опитаме да дигитализираме максимално количество от запазеното тракийско наследство, за да може да се ползва лесно тази информация от всяка точка по света. Виждате, че през последните години сайтът на Съюза непрекъснато се обогатява с информация и всекидневните посещения в него се увеличават.

Втората, обърната към миналото посока е културно-просветна. Свързана е с фолклорните традиции на тракийските българи, техните обичаи, специфична култура, празници. Тя също е важна, защото е от основополагащо значение за културата на нацията ни, а и за срещи и съпричастност помежду ни.

Голямата стратегическа задача за съхранението на историческата памет и културното наследство на тракийските българи, е подготовката и издаването на „Енциклопедия Тракия“, на което ние продължаваме да гледаме като на изключително важна задача, за която ще дадем голяма част от средствата, отпуснати ни от държавния бюджет за 2015 г., но ще продължим да търсим и други ресурси.

Трябва да подчертая, че в никакъв случай не трябва да подценяваме тези две водещи досегашни посоки на нашата дейност. Ние можем да съществуваме като някаква общност само като пазим традициите и паметта на нашите предшественици и на тази основа формираме днешната наша идентичност. В същото време смятам, че свръхакцентът върху тази дейност, върху миналото не е достатъчен, за да ни съхрани и да ни направи ефективни в настоящето. Тя ни свежда до съвкупност от дейности, близки до задачите на Министерство на културата, които при ограничеността на ресурсите ни не са и кой знае колко ефективни. Затова **смятам, че е време да се опитаме да направим една радикална реформа в акцентите на нашата дейност като се обърнем и към настоящето, а по този начин и към бъдещето в три основни посоки.**

Първата от тях е много по-активните позиции и участие на звената на СТДБ в решаването на местните и националните проблеми. Да бъдем неправителствена организация, която се ориентира не само към миналото, но води битка за решаването на днешните и утрешни проблеми на различни равнища. Това означава да поставим допълнителен акцент върху дейността на Политически клуб „Тракия“. В това отношение би следвало да имаме предвид това, което прави една сродна нам организация каквато е ВМРО. Бягайки от настоящето не можем да решим и проблемите на съхранение на нашето минало и култура. Трябва да имаме предвид, че нашата членска маса не живее в миналото, а в настоящето. Опира се на миналото, но ако настоящето ѝ става все по-трудно, все по-проблемно, ако децата на по-възрастните тракийци заминават някъде другаде и късат връзките със своята родина, в крайна сметка това води до кризисни процеси в общността на тракийските българи, а от тук и в самата организация. Затова и социалните и демографски проблеми по места следва да застанат в центъра на нашата дейност и в никакъв случай не трябва да страним от тях.

Втората основна посока на нашата дейност е свързана с битката за компенсациите на загубеното от нашите предци по време на разпада на Османската империя. Трябва да сме наясно, че тази битка ще бъде дълга и трудна, тъй като е свързана с деликатните ни отношения с една възходяща сила, каквато е Република Турция, която отказва да признае нашите искания. Именно затова се нуждаем и от организация и действия тук в настоящето, за да можем да оказваме натиск за решаването на тези проблеми. В сегашната ситуация се получава така, че като политически изразител на тези наши интереси гласовито в обществото се стремят да се проявяват определени

националистически и патриотични партии, докато ние се опитваме по-скоро да действаме безшумно чрез институциите, където засега нямаме достатъчно успех. Очевидно необходима е нова наша стратегия в това отношение.

Третата основна посока на нашата дейност тук и сега би следвало да бъде реакцията на новопоявяващи се етнорелигиозни рискове, опасности, проблеми пред страната като цяло и пред нас самите, за които в обществото и в институциите няма достатъчно усет по този проблем.

- Става дума за такива опасности като пренаписването на нашата история на Възраждането и Балканската война, което се финансира от най-различни външни сили и по същество води до промени в българската национална идентичност, вкарване в нов контекст и пренаписване и историята на тракийските българи.
- Става дума също за различни, засега главно икономически способности на етнодемографско прочистване на определени региони и създаване на обособени ислямски и турски анклавни в България. На една от нашите срещи специално внимание на този въпрос обърна внимание Яне Янев.
- Вървят опасни тенденции на промяна на идентичността на българите мохамедани, гарнирани със значими средства отвън, а Родопите, където се разгръщат тези тенденции, са част от регион Тракия. Отвън идват различни ислямски фондации, които чрез съответните финансови ресурси строят джамии и прокарват и прокарват радикални версии на исляма сред българи мохамедани и цигани. В началото на 50-те години на XX век започна свалянето на булата на българо-мохамеданските в родопския регион, сега 60 години по-късно върви противоположната опасна тенденция. Тези дни медиите изнесоха, че само в Пазарджишкия регион около 15 000 роми са приели исляма. Ако това е вярно, ще се окаже, че от XVI-XVIII век, от така нареченото „Време разделно“ насам нямаме такава масова ислямизация по нашите земи. Но тогава това става в рамките на една ислямска империя, а днес става през XXI век в една страна, която в Конституцията си е записала, че нейната традиционна религия е православието. Ако има тенденции страната да се връща няколко века назад по времето на една отдавна умряла империя, и никой не надига глас в обществото на огромните опасности от този процес, очевидно е, че СТДБ не трябва да стои и да гледа мълчаливо това, което става.
- Става дума също за реагирането на дългосрочна неоосманистка и пантюркистка стратегия на Балканите като цяло от страна на възходящата икономически, военно, политически Турция, което в перспектива може да има тежки последствия за българската нация.
- Става дума и за това, че наложеният периферен капитализъм през последния четвърт век по същество доведе и води до гигантско изтичане на ресурси от България към други страни, а ние изобщо не реагираме на тези процеси.

Всичко това изисква и една нова стратегия на действия на СТДБ и на неговите структури, в т.ч. и взаимодействието с политическите сили, който трябва да заеме много по-мощно място като патриотична

организация - политически изразител на интересите и на тракийци, а и на всички българи днес. Подчертавам специално **„патриотична организация“**. При обръщането на нашата дейност в тази посока би следвало да правим ясна разлика между национализъм и патриотизъм. В България и сега има националистически партии и организации, няма смисъл да ги повтаряме. Следва да се насочим към една патриотична стратегия, която предполага най-напред, че ние ще защитаваме нашите интереси, но не чрез изобретяването на врагове в лицето на външни държави или други етнически и религиозни групи, но не и чрез либерална толерантност, към всичко, независимо дали то е в полза или влиза в разрез с нашите национални интереси. **В центъра на нашия патриотизъм ще стои социалния момент – защитата на социалните права, оцеляването на българските граждани.**

От значение ще бъде също защитата на българите, които са били принудени като нас тракийци да напуснат своите родни места по време на Османската империя и до днес живеят в други региони – на първо място става дума за българите в Украйна, Молдова и Одеска област. Активните взаимодействия с техните организации и ролята на СТДБ за защита на интересите на тези българи пред нашите институции ще бъдат ключов елемент на нашата дейност. Всички ние имаме една съдба, свързана с драмата, която са преживели нашите предци в Османската империя и ще водим обща борба за нашите интереси днес.

Важна ще бъде и битката срещу тези, които водят до разделяне и противопоставяне на българската нация, а наличието на етнически партии досега води до затваряне на етнически общности и отчуждаването им от българската нация, подчинението им на манипулациите на външни сили. Ново предизвикателство и засилените терористични заплахи в Европа, случилото се в Париж, Брюксел.

Всичко това изисква решително преустройство на нашата дейност в две основни посоки.

Първата е много по-активната ни позиция в Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси. Неговата дейност досега не показва достатъчно ефективност, което се вижда и от провала на опитите за интеграция на ромската общност, а и в тенденциите на отчуждаване на българските турци от българската нация по посока на идентификацията им с една съседна нам нация.

Втората посока е нашата дейност чрез Регионалната асоциация на общините „Тракия“, насочена към решаването на различни местни проблеми в тракийския регион.

Тези най-обща стратегически посоки би трябвало да бъдат в основата на една дискусия и нова стратегия на действие на тракийската организация, даваща ни възможност да не оставаме затворени в миналото, а да се обърнем и към настоящето и бъдещето. Така да се преустроим към една мощна патриотична организация, виждаща своята дейност в защита и гордост не само от миналото, но и настоящето, и бъдещето.

В тази връзка искам да споделя с вас, че на фона на кризата на политическата система в България и липсата на силно гражданско общество, ще нараства ролята на организации като Съюза на тракийските дружества.

Защото днес в условията на евроинтеграция и усложняваща се международна обстановка, е изключително важно да се отстояват националните интереси. Ето защо ние постоянно атакуваме държавните институции с наши предложения и каним национални ръководители на наши прояви. Особено силен ефект върху тази наша позиция оказва решението на Върховния комитет от 2012 г. в състава на СТДБ и неговите органи да се включат водещи имена от българската наука, култура и обществен живот. Силни аргументи в дейността ни на обществена организация ни дава присъствието на личности като академик Ст. Воденичаров, академик Георги Марков, проф. Стати Статев, Иван Гранитски, проф. генерал Стоян Тонев и др., чиито имена се ползват с авторитет и уважение не само у нас, но и в чужбина. Дейността на тракийски дейци като проф. Делчо Порязов, проф. Иван Филчев, Никола Инджов, ген. Тодор Бояджиев, Петра Мечева, доц. Маруся Любчева, Евгени Кирилов и всички членове на ВК на СТДБ и ТНИ, направи възможно тракийската кауза да излезе извън тракийската организация и да я превърне в национално значима тема. Показателно в това отношение е, че за първи път в историята на страната Българският парламент откри своето заседание на 26 март 2014 г., отбелязвайки деня на Тракия с тържествено слово, произнесено от председателя на Народното събрание. Като пробив в нашите усилия може да оценим факта, че Българската държава, с подкрепата на правителството и различните политически сили отдаде заслужено признание на Съюза като национално значима организация, включвайки го в държавния бюджет на Република България за 2015 г.

Декларираните наши намерения и задачи започват да получават своята реализация, чрез активно съдействие на българската държава и нейните дипломатически представителства. Така например факт е, връщането на гимназия „Петър Берон“ в Одрин, заявеното намерение от ръководството в Лозенград да се възстанови православния храм в града.

Позволете ми да очертая няколко основни проблема, които имат важно значение за дейността на нашата организация:

В идеен план:

- Ние ще подкрепяме развитието на нашите отношения по линия на Евроатлантическото партньорство и членството в Европейския съюз. Винаги ще се противопоставяме обаче на антируската политика. Ще подкрепяме развитието на отношенията с Русия и страните от ОНД.
- Ние ще отстояваме позицията, че през 1913 г. е извършен геноцид над тракийските българи.
- Ние ще бъдем в позиция на солидарност с всички подтиснати народи и с упражненото насилие над тях, в т.ч. признаваме извършването на геноцид над арменския народ от Турската империя.
- И накрая, ние ще отстояваме националното съгласие и единство, за да можем като държава и общество да защитаваме националното достойнство и интереси.

В организационен план:

- Членството в Съюза – е индивидуално и колективно. Членството се удостоверява с членска карта, утвърдена от ЦР и ВК. Прави

впечатление, че някои организации умишлено игнорират нейното използване, което не говори добре за нас като организация.

- Структурните звена на СТДБ като ТМС и ТЖС не са юридически лица – това е принцип, който трябва да спазват всички индивидуални и колективни членове, милеещи за тракийската кауза.
- Уставът на СТДБ е приет на висш форум на Съюза и е задължителен за спазване от всички негови членове. Решенията на Управителните съвети на отделните тракийски дружества не могат противоречат на този Устав. Предлагам да обърнем внимание за мерки на всички, които не са изпълнявали уставните си задължения.
- Членският внос и уставните постъпления са материалната връзка на членовете със Съюза. Неизпълнението на това задължение води до отслабването на Съюза и невъзможността му да изпълнява своята План –програма. Стигна се до абсурда тези, които не са внесли в общата каса на Съюза нито стотинка в изпълнение на уставните си задължения да отправят обвинения към председателя на СТДБ, че той под формата на заем е осигурявал изпълнението на План-програмата на Съюза. Въпросът не е юридически, а по-скоро морален и идеен. За мен Устава и решенията на ВК са закон. Ако не бяхме сторили това сегашния отчет за дейността ни щеше да бъде изпразнен от съдържание. Особено тревожна е появата на гласове сред някои тракийски ръководители, които си позволяват да делат тракийските дружества на значими и по-малко значими. Подобно мислене може да доведе до погубване на организацията. Предлагам подобни дейци, чиито имена ще спестят от уважение към форума, да коригират своето мислене. От тази трибуна заявявам, че няма първа и втора категория тракийци и тракийски дружества. Големината на един или друг град и наличието на по голям брой жители, съответно тракийци, не са предимство, а по-скоро по-голяма отговорност за съответните дружества. Това, че в тези градове има изградени тракийски домове, не е заслуга на сегашните ръководства, с изключение на Стара Загора, Созопол и Пловдив. Като правило всички те са изградени с помощта на Съюза, който е отпуснал средства от фонд „Тракийско творчество”, заедно с помощта на държавата, общините и доброволните дарения на високо отговорни наши предшественици.
- В последно време често се предлага да се правят събирания на председателите на тракийски дружества. Горещо подкрепям тази идея, но във формата всички тракийски дружества, а не избрани такива. Никакво събрание на тракийски актив, не може да замени или да замести уставните ръководни органи на Съюза. Така че винаги решаващ глас ще има Върховният комитет. В последно време отделни членове и председатели на тракийски

дружества настояват за изменения в Устава. Има и писмо от Яни Янев, в което прозира друг мотив, свързан не с развитието на организацията. Тъй като в Устава е вложена цялостна философия – историческа, организационна, идейна и морална, подобни предложения за промени, продиктувани от конюнктурни съображения, могат да блокират дейността на Съюза. Ето защо днес ще предложа да създадем комисия, която да поработи до следващото заседание на ВК и да представи съответните предложения за промени. Предлагам тази комисия да бъде оглавена от Михаил Вълков, а за членове: Румяна Вълчева, Краснодар Беломорски, Петра Мечева, Петър Янков, Геновева Божкова, Стефан Начев, Тодор Каваков, Ангел Петров.

- Трябва да оценим колко е важно да издигаме на ръководни длъжности в общините и държавата наши представители. Смяя да ви уверя, че това е много трудно, но смятам, че с общи усилия и във взаимодействие с политическите сили и на ПК „Тракия” бихме могли да решаваме и този въпрос.
- Относно вестник „Тракия” изразявам надежда, че новата редколегия и главния редактор, ще изведат вестника на нивото на вашите високи изисквания.
- Що се отнася до сайта той се превърна в прозорец към българските патриоти и тракийци, живеещи извън пределите на страната и дава достъп до информация за нашата организация на сродни организации у нас и в чужбина. На практика сайта обслужва няколко структури на Съюза, в т.ч. Тракийския научен институт, ПК Тракия” и осигурява електронното издание на вестника.
- Заслужава да кажем добри думи и за библиотеката на СТДБ и ТНИ, която се превърна в духовно средище за тракийци и отговаря на необходимите библиотечни стандарти.

Искам да кажа, че ръководството на СТДБ през периода на своето досегашно функциониране е оказвало съдействие на своите членове, в рамките на възможностите си: по здравословни, материални, кадрови проблеми, по взаимодействие с държавните институции, Дирекцията по вероизповеданията и т.н

Ще си позволя да оценя отчетната 2014 г. като успешна за нашата организация и да изразя благодарност към всички председатели и членове на СТДБ, към всички, милеещи за тракийската кауза. Желая ви здраве и успехи през Новата 2015 г.!